ALMINE RECH

Sam McKinniss
Neverland

Jan 10 — Mar 2, 2019 | Brussels

Almine Rech heeft het genoegen 'Neverland' te presenteren, de eerste tentoonstelling van Sam McKinniss bij de galerij.

Er was eens een tijd dat voor Schilderkunst het laatste uur geslagen was. Het ging hier niet om een tragische dood, maar eerder om een langzaam vervagen – sputterend en flikkerend de donkere nacht in – gehuld in mythe. Hoewel de hele historie verschrikkelijk gecompliceerd is, komt het neer op een relaas over een jonkvrouw wier levensdrang overschaduwd werd door een nieuw en eigentijds monster: Fotografie. Oh! De scopofiele kunsten ... Schilderkunst en haar boze stiefkind: Fotografie. Uit hetzelfde hout gesneden, of zo dachten we toch, werden deze beelddragers ontwikkeld met hetzelfde doel voor ogen: het *verlangen* van de mens inwilligen om beelden vast te leggen en vast te houden, om verhalen visueel te vertellen, om dingen weer te geven, om de fantasie de vrije loop te laten of om het ware gelaat van de realiteit te perfectioneren.

Zo de legende wil, profiteerden Schilderkunst en Fotografie van een prille, wederzijds voordelige alliantie alvorens de hiërarchieën, die hun dynamiek en machtsverhoudingen bepaalden, drastisch veranderden. En dus, tegen het laatste kwart van de twintigste eeuw, werd Schilderkunst gedegradeerd ten voordele van het meedogenloze wonder, "camera" geheten. Ondanks haar aloude magische krachten, was Schilderkunst niet opgewassen tegen dit fotomechanische monster. Maar, net zoals in alle sprookjes of televisieseries, gaat er nooit iemand *echt helemaal* verloren. Vernieuwing, wedergeboorte, ontwenning ... het maakt allemaal deel uit van het genre.

We maken een sprong naar de jaren 90. Schilderkunst is verrezen uit haar as en plotseling wordt haar eeuwige ziel aanroepen door een groep artiesten die opnieuw olie op canvas durven aan te brengen. Deze anachronistische fetisjisten gooien hun camera's overboord en gaan schilderen *naar* foto's. Maar als "Painting is painting's favorite food," (NvdV: Schilderkunst zich het liefst voedt met schilderkunst) zoals de wijze Asger Jorn ooit zei, moet het zijn dat niemand nog schilderijen had om zich mee te voeden. Maar liever dan te verhongeren, plunderden deze artiesten de koekjestrommel van de massamedia: *People*, *The New York Post*, *SPIN magazine* en verschillende andere magazines. Elizabeth Peyton stak met kop en schouders boven deze nieuwe helden uit. Als een tovenares, die de mystieke charmes en de historische waarden van het schilderen opnieuw tevoorschijn kan toveren door ze nieuw leven in te blazen, schildert ze de wereld van de populaire beroemdheden. Zij creëerde een fantasmagorisch pantheon van het modern en persoonlijk leven, weergegeven in glamoureuze, edele kleuren op kleine, zelfgemaakte doeken. "Authentieke" Schilderkunst was in ere hersteld en iedereen aanbad opnieuw en zonder aarzelen het icoon op het altaar.

En toen ontstond het internet. Een figuur uit de eenentwintigste eeuw, Sam McKinniss, was gespaard gebleven van alle drama's van de voorbije eeuwen. Vrij van dit historische gekibbel over de superioriteit of het gebrek aan legitimiteit van Schilderkunst, groeide hij uit tot een artiest met een onbelemmerde relatie ten opzichte van deze drager en de verering van beroemdheden, dit alles mogelijk gemaakt door dat andere monster genaamd "Google". Als portretschilderen altijd al over MACHT ging, dan is McKinniss de eerste kunstenaar sinds Peyton die op overtuigende wijze "de bijzonderheid, de kostbaarheid en de levensduur van een geschilderde afbeelding"[1] kan versmelten met de kortstondige beroemdheid van zijn onderwerpen, door het creëren van een olie-op-canvas-sprookje typerend voor ons huidig tijdperk.

Voor hen die hier geen belangrijke generatieverschuiving in zien – want zoals in ieder mythologisch verhaal moet er een eeuwige rivaal zijn: McKinniss slacht zijn voorgangster af met een niet-romantische omhelzing van de technieken die Peyton welbekend waren, overmeesterd ondanks de liefde, de sentimentaliteit, de heldenmoed of wat dan ook. Teruggrijpend naar de geest van Weimar Duitsland, is McKinniss ten tonele verschenen als een neo magisch-realist, die "de werkelijkheid met het geheimzinnige"[2] combineert en zo de realiteit van dit internettijdperk – met zijn sterrenhemel bevolkt door mensen als Michael Jackson, Madonna of Jennifer Lopez gehuld in de jurk die een miljoen Google Image-zoekbewerkingen teweeg bracht – transformeert naar zijn eigen voorstelling van ons huidig "Neverland".

- Alison M. Gingeras

[1] Isabelle Graw, *The Love of Painting: Genealogy of a Success Medium* (Berlijn: Sternberg Press, 2018)

[2] Matthew Gale en Katy Wan, *Magic Realism: Art in Weimar Germany 1919-33* (Londen: Tate Publishing, 2018)